

Udvikling af flersproget pædagogik – gennem aktionslæring

Foreningen for tosprogede
småbørns vilkår

Konference i Kolding

Fredag d. 21. marts 2014

Mette Ginman

mmg@ucc.dk

Program

- Flersproget pædagogik
- Introduktion til aktionslæring som metode til praksisudvikling
- At arbejde med aktionslæringsmetoden ift. flersproget pædagogik

Hvor mange sprog omgiver i jer med?

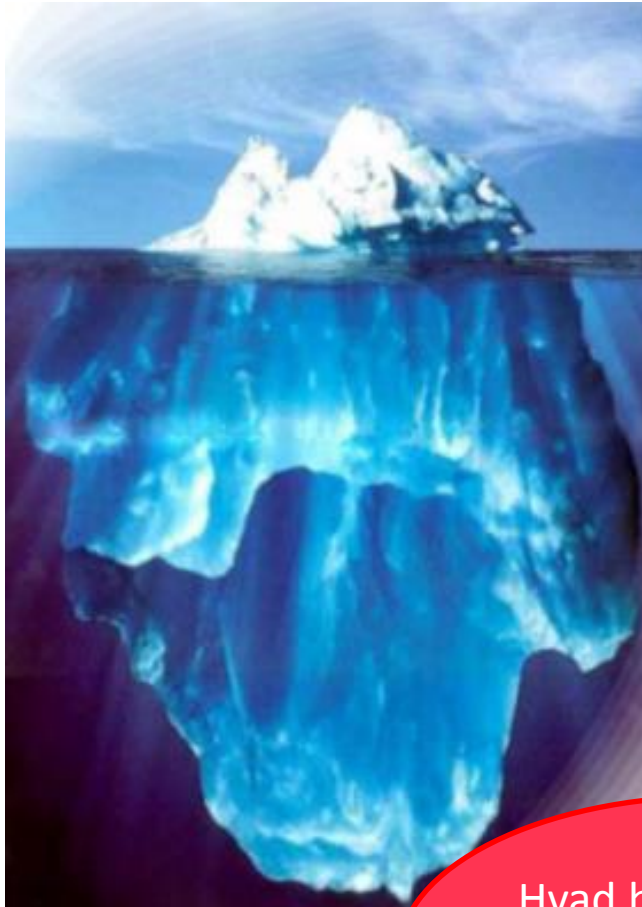
- Kun dansk
- Ca. 10 forskellige sprog
- Ca. 20 forskellige sprog
- Over 25 forskellige sprog

Flersproget pædagogik

- fordi vi arbejder med sproglig diversitet som et grundvilkår

At åbne op for det flersproglige læringsrum

- hvor alle børns sproglige ressourcer kommer i spil på forskellig vis
- hvor der tages højde for børnenes læringsituation som flersprogede individer

Den flersprogede person udnytter til enhver tid sin samlede sproglige kompetence til at nå sine sproglige mål.

Holm & Laursen: Dansk som andetsprog.
2010

Hvad betyder denne viden for vores sprogpædagogik?

Hvad vil det sige at være tosproget?

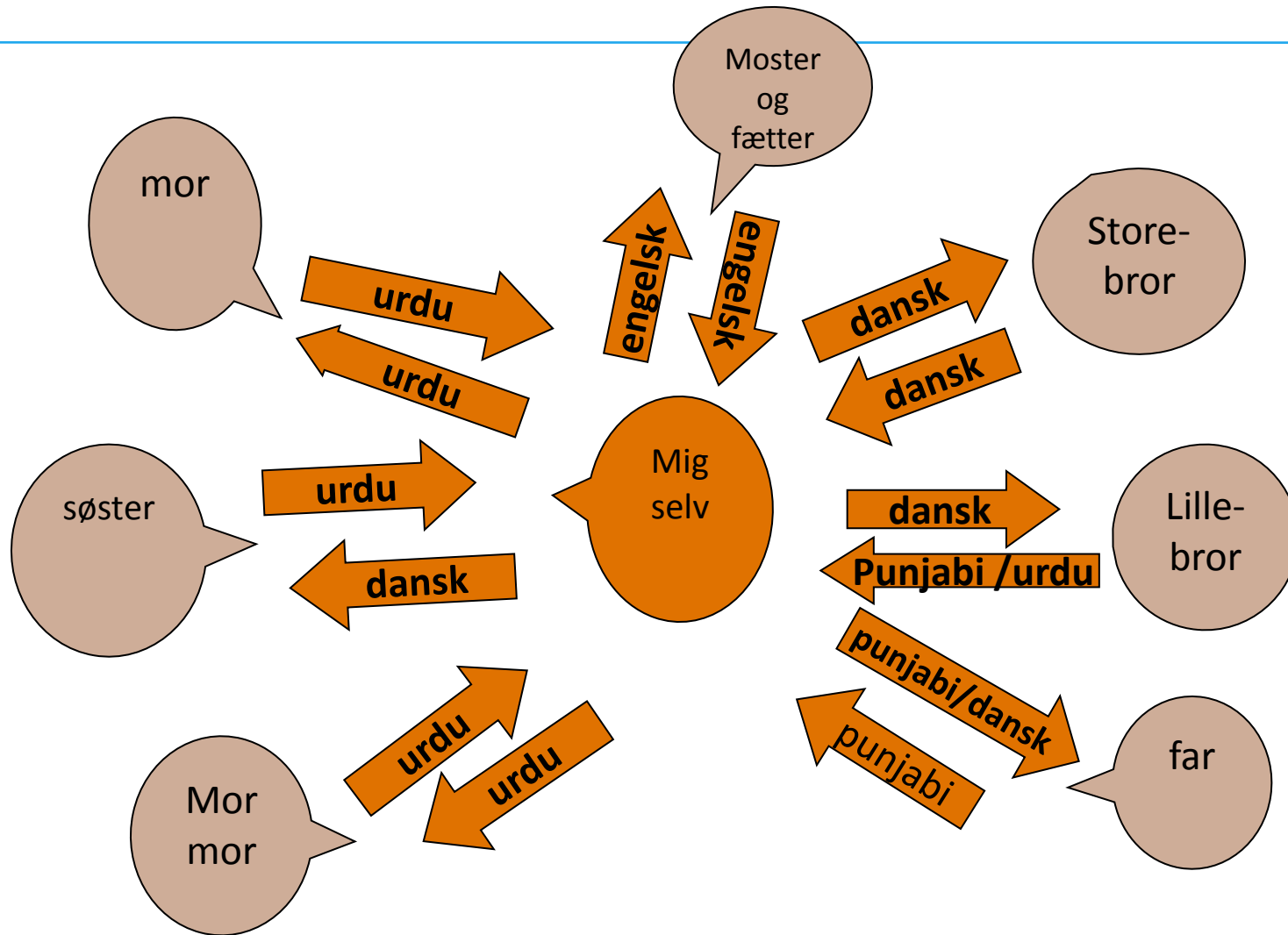

Professionshøjskolen UCC

Tosprogede individer er personer der **har brug for** to eller flere sprog i deres hverdag = funktionel tosprogethed

Flersprogethed – flersprogligt repertoire

Flersprogligt repertoire

➤ Modersmålets betydning

- Personlig og kulturel **identitet** er *også* indlejret i modersmålet
- Mulighed for **nuanceret kommunikation** med forældre
- Mulighed for **social kontakt** med familie /hjemland
- Karriere: samfundet efterspørger **dobbeltkompetencer**

Læringsmæssige argumenter for at inddrage børnenes sprog

Barnets **læringsbetingelser** bliver bedre

- når hun har mulighed for inddrage alle sine **kompetencer** i sin læreproces
- når hun føler sig **anerkendt** for det hun er, og det hun bringer med ind i læringsrummet

Hvor stammer citatet fra?

tema

førstesproget som ressource

“Netop modersmålet er fundamentet for tilegnelsen af andre sprog. Uden en begrebsverden og et vist kendskab til nuancerne inden for sit eget sprog kan man ikke tilegne sig en begrebsverden inden for et fremmedsprog.”

Undervisningsministeriets vejledning til “Undervisning i dansk af danske børn bosat i udlandet”.

Sprogpakkens understøttende sprogstrategier

Professionshøjskolen UCC

- 1) Følg barnets interesse
- 2) Brug åbnende spørgsmål
- 3) Vent på barnets svar
- 4) Fortolk og udvid, hvad barnet siger
- 5) Hjælp barnet med at sætte ord på
- 6) Forklar ord, barnet ikke kender i forvejen
- 7) Relater til noget, barnet kender
- 8) Udnyt de sproglige kompetencer, barnet har i forvejen
- 9) Ret ikke barnets fejl direkte
- 10) Leg med sproget, når det er muligt

REFLEKSION: HVOR KAN VI TÆNKE FLERE SPROG IND?

Pædagogen kan

- lære sig enkelte centrale ord på barnets modersmål
- give barnet en rolig start – ingen sproglige krav den første tid
- bruge gestik og andre nonverbale metoder til at underbygge sit udsagn
- gentage ord og sætninger
- tale om her-og-nu (kontekst)
- udvide barnets udsagn
- stille passende udfordringer når barnet er klar (!)
- tilpasse sproget, fx simplificere et spørgsmål

Patton O. Tabors: One Child Two Languages (2008)

Aktionslæring

- En måde at arbejde med udvikling af praksis gennem eksperimenter og reflekterende samtaler
- Man sætter ord på forundringer og reflekterer over det, man gør
- Praktikeren zoomer ind og distancerer sig fra egen praksis, og bliver derved klogere på praksis
- Pædagoger får sat ord på deres kompetencer og viden og kan derved formidle deres faglighed til forældre og forvaltning

Aktionslæring har 5 faser

1. Forundring
2. Aktion
3. Observation
4. Refleksion
5. Formidling
6. Og så forfra igen 😊

Aktionslæring har 5 faser

1. **Forundring:** konkret, praksisbundet enten undersøgende eller eksperimenterende
2. **Aktion:** små konkrete eksperimenter, noget nyt!
3. **Observation:** systematisk efter tegn, logbog, evt. video
4. **Refleksion:** samtale, hvordan bliver vi klogere på forundring?
5. **Bearbejdning og formidling** af resultater

Case 1

Sikke han blomstrer når han hører sit eget sprog!

En børnehave der arbejder med tidlig engelsk: pædagog: *han blomstrer op, bliver aktiv og glad når vi arbejder med sit eget sprog.*

Forundring: *hvordan kan vi arbejde med at inddrage de andre flersprogede børns sprog?*

Aktion: sammen med børnene og i samarbejde med forældrene laver man sprogtræer inden for et emne, fx et træ med frugtord på mange forskellige sprog. Knyttes til temarbejde.

Refleksion: Hvordan gik det i forhold til det vi ville? Kom flere børn på banen med deres sprog? Kom forældre på banen? Hvad lærte børnene?

Case 2

Sikke meget børnene må vide om sprog!

Forundring: Børnene må vide meget om sprog når nu de hver dag lever med flere sprog, så hvordan kan vi få børnenes viden om sprog i spil?

Aktion: børnene medbringer sprogeksempler hjemmefra, og bliver sat til at fortælle hinanden om sit sprog. Pædagogerne fortæller om alverdens sprog og om flersprogethed, og børnene laver et produkt der fortæller deres egen sproglighed. Sprogkortlægning. Klippe klistre i de medbragte tekster.

Refleksion: Hvad gør det ved børnene at de kan vise deres sprog frem, og fremstå som eksperter? Hvordan gik det med inddragelse af forældrene?

Case 3

Hvad kan mine kompetencer bruges til?

Pædagog blev ansat i daginstitution bl.a. på baggrund af kompetencer på en del af børnenes modersmål, men har fået at vide af sin nærmeste leder at hun kun må tale dansk.

Forundring: hvordan kan pædagogens sproglige kompetencer komme i spil til gavn for børnenes trivsel og sproglige udvikling?

Aktion: Pædagogen laver sanglege på (nogle af) børnenes modersmål. Andre børn deltager ved at det oversættes og forklares på flere sprog

Refleksion: Hvordan reagerer de flersprogede børn på at der pludselig foregår noget på deres sprog?

Afsluttende pointer

Aktionslæring kan bruges til al praksisudvikling

Man kan godt arbejde med flersproget pædagogik uden aktionslæring

Men det er en god ide at kombinere 😊

Og man kan lade sig inspirere af formen med små eksperimenter, observation og refleksion.

Tak for opmærksomheden og held og lykke med arbejdet!

Henvisninger

Rapport: **Aktionslæring i dagtilbud**, Udvikling af pædagogers professionsviden, identitet og autonomi. Af Trine Pedersen, Nanna Koefoed-Nordentoft og Janne Olsson. UCC.dk

Projekt om flersproget skriftsprog i børnehaven: ***Biliteracy i børnehaven***. Kitte Søndergård Kristensen, VUAUC.dk

Bog: Patton O. Tabors: **One Child - Two Languages** (2008)